

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปฏิบัติการ (Operational study) เพื่อพัฒนาและศึกษาผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวสำหรับการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลสุขภาพผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โดยเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ระดับความรุนแรงของอาการหายใจลำบาก การกลับมารักษาซ้ำในโรงพยาบาล และระดับความพึงพอใจหรือเข้าร่วมโปรแกรม ทำการศึกษาระหว่าง เดือนเมษายน พ.ศ. 2559 ถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2559 กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง จำนวน 12 คน และกลุ่มสมาชิกครอบครัว จำนวน 12 คน ซึ่งจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาและนำโปรแกรมไปใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมดูแลสุขภาพผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 2.1) แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคลสมาชิกในครอบครัว 2.2) ผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง 2.3) แบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคล แนวคำถามในการกระตุ้นชี้แนะ 2.4) แบบประเมินระดับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง 2.5) แบบประเมินความรุนแรงของอาการหายใจเหนื่อยหอบของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และ 2.6) แบบประเมินระดับความพึงพอใจในการเข้าร่วมโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวสำหรับการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลสุขภาพผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมด้านภาษาและความชัดเจนตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ตามขั้นตอนกระบวนการมีส่วนร่วมของโคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1980) 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ 4) ขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งระยะการพัฒนาโปรแกรมอยู่ในขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นระยะที่ครอบครัวจะมีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สถานการณ์ วินิจฉัยปัญหา ระดมสมองในการวางแผนร่วมกันกำหนดรูปแบบกิจกรรมของการส่งเสริมพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ โดยการมีส่วนร่วมของ

ครอบครัวในผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังในชุมชน ใช้ระยะเวลา 4 สัปดาห์ และระยะที่ 2 การนำโปรแกรมไปทดลองใช้ ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และ ขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 5 กิจกรรม ตามรูปแบบกิจกรรมที่ได้วางแผนมา มีการประเมินผลระหว่างกระบวนการทำกิจกรรม โดยผู้วิจัย ทำการติดตามการลงบันทึกพฤติกรรม การดูแลสุขภาพของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ประเมินปัญหา อุปสรรคระหว่างการดำเนินกิจกรรม ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม หลังจากขั้นตอนการดำเนินการเสร็จสิ้น ประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การดูแลสุขภาพของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ระดับความรุนแรงของอาการหายใจลำบาก การกลับมารักษาซ้ำในโรงพยาบาลและความพึงพอใจของผู้เข้าโครงการต่อการมีส่วนร่วมในโปรแกรม

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวสำหรับการส่งเสริมพฤติกรรมดูแลสุขภาพผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ตั้งแต่การประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ และการวางแผนและปฏิบัติตามรูปแบบกิจกรรมที่ร่วมกันกำหนดขึ้น ซึ่ง ประกอบด้วย 5 กิจกรรม คือ) 1) กิจกรรม การอบรมให้ความรู้แก่ผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังและครอบครัวเกี่ยวกับ โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง พฤติกรรมดูแลสุขภาพ 2) กิจกรรมครอบครัวออกกำลังกาย 3) กิจกรรม ครอบครัวรักษาสีสิ่งแวดล้อม 4) กิจกรรมครอบครัวซัดโกส และ 5) การติดตามเยี่ยมบ้าน
2. ผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวสำหรับการส่งเสริมพฤติกรรมดูแลสุขภาพผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง พบว่า
 - 2.1 ผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง หลังเข้าร่วม โปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัว สำหรับการส่งเสริมพฤติกรรมดูแลสุขภาพผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง มีระดับพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P= .004$)
 - 2.2 ผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง หลังเข้าร่วม โปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัว สำหรับการส่งเสริมพฤติกรรมดูแลสุขภาพผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังมีระดับความรุนแรงของอาการหายใจลำบากลดลงกว่าก่อนเข้าร่วม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P= .05$)
 - 2.3 สัดส่วนของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ที่กลับมารักษาซ้ำในโรงพยาบาลลดลง จากเดิม ร้อยละ 33.33 เหลือ ร้อยละ 16.66
 - 2.4 สัดส่วนระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วม โปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัว สำหรับการส่งเสริมพฤติกรรมดูแลสุขภาพผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง พบว่ามีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 62.5 และ ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 37.50

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การนำโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวสำหรับการส่งเสริมพฤติกรรมดูแลสุขภาพผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังไปใช้ ควรเป็นครอบครัวที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน และควรมีการเตรียมพร้อมสำหรับบุคคลกรสาธารณสุขในทุกขั้นตอน เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ต้องใช้การมีส่วนร่วมเข้ามาให้บรรลุเป้าหมาย ตลอดจนการยอมรับฟังความคิดเห็นและการสร้างความรู้สึของการเป็นส่วนหนึ่งของการดูแล จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติมากขึ้น

2. ควรมีการเสนอผลการศึกษาระดับผู้บริหาร เพื่อพิจารณาการนำไปสู่นโยบายสำหรับการปรับปรุงระบบบริการเพื่อดูแลผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมการมีส่วนร่วมของครอบครัวสำหรับการส่งเสริมพฤติกรรมดูแลสุขภาพในโรคเรื้อรังอื่นๆ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved